

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2009

LITHUANIAN

HIGHER LEVEL

**Monday, 8th June
Afternoon 1.30 p.m. – 4.30 p.m.**

Atsakykite į visus 1, 2, 3 dalyse pateiktus klausimus aiškia ir taisyklinga lietuvių kalba

Liuda Jonušienė. Kelionių magija ir realybė. Atėnai

1. Į keliones galima žiūrėti įvairiai: kaip į vieną populiariausių laisvalaikio formų, kaip į pasaulio pažinimo būdą, kaip į pramogą ar realybės šou. O kartais kelionė, ypač jeigu visiškai nesvarbu, kur keliauji, primena bėgimą nuo realybės, nuo savęs, nuo tuštumos, nuo liūdesio ar skausmo, kurie apima dažną iš mūsų.

2. Kai neseniai grįžau iš dar vieno didelio miesto kitame Europos pakrašty, kai išsikroviau daiktus, o paskui pagaliau išsimiegojau nuosavoje lovoje, mane apėmė jausmas, kad net ir netrumpa išvyka tebuvo sapnas. Na gal tik susapnuotas atviromis akimis.

3. Ir visada taip: namai, gimtasis miestas, oras, šviesa, kvapai, iki skausmo pažįstami žmonių veidai, kalba, muzika – visa tai įsiurbia atgal, panardina įprastame laike tarp įprastų daiktų ir įvykių. Tebuvai trumpam iššokusi spyruoklė, kad paskui vėl suspausta ir pritvirtinta tau skirtoje vietoje, toliau atlikinėtum savo pareigas ir prievoles. Jausmas, turiu pasakyti, ne iš maloniausiųjų. Juk prieš akis – ilgi darbo mėnesiai ir sekinanti kasdienybės rutina.

4. Viena vertus, galėtum atsipūsti ir tyliai džiaugtis, kad baigėsi stresai, nežinomybė, visokie nepatogumai, atlėgo varginanti, dažnai labai paviršutiniškų įspūdžių gausa. Kita vertus, nors grįžai į savą, mielą, visko pilną pasaulėlį, viduje tarsi atsiveria tuštuma, apima neišsipildymo, praradimo ir kone fizinio alkio būseną. Todėl esi tikras, kad vieną gražią dieną vėl pakelsi sparnus. Gal net be ypatingo tikslo, be rimtos priežasties. Tiesiog vien tam, kad pasitikrintum: ar dar gali skristi, arba, kokio tvirtumo spyruoklė esi...

5. Matydama, kiek daug ir kaip toli šiais laikais keliauja žmonės, tikrai negalėčiau vadintis varle keliauninke. Bet žinau, ką tai reiškia ir kaip yra užkrečiama. Gal net koks virusas egzistuoja. O gal perduodama genais. Kad ir kaip ten būtų, aistra judėti erdvėje, stebėti ir stebėtis yra užvaldanti ir nuostabi. Netgi nepriklausomai nuo to, ar patiko konkreti išvyka ir ar norėsis ten pat vykti dar kartą.

6. Pirmieji Atėnų vaizdai pribloškė: keistos baltos civilizacijos džiunglės... Atrodė, praris, suvirškins, niekas nė nepastebės, kaip dingau nuo žemės paviršiaus. Tarpusavyje sulipusiais namais vingiuojančios gatvės užkištos nuolat pypsinčiais automobiliais ir motociklais. Degalinės – tiesiai po daugiaaukščiais gyvenamaisiais ir biurų pastatais. Dieną naktį dūzgia miestą kertančios, greitkelius primenančios magistralės. Naujumu ir vėsiu modernu spindi metro. Pasaulio didybe, neaprepiama erdve ir jaukumu dvelkia prieplaukos, išpuoselėti ir laukiniai paplūdimiai.

7. Žvelgiant nuo Akropolio kalno, dairantis nuo kalno su Šv. Jurgio cerkve ir net vakarieniaujant ant kalno Ilisijos mikrorajone dukters nuomojamo buto terasoje, matant apačioje, milžiniškoje žalioje pusiasalio įduboje bruzdantį žmonių skruzdėlyną, galvoje vis sukosi mintis: „Ir kaip čia galima auginti vaikus, mylėti, kurti, tiesiog būti savimi?..“

8. Tik po kelių dienų aplinkinėse gatvelėse man atsivėrė parkai, skverai, vaikų žaidimų aikštelės, gausybė jaukių lauko kavinių. Spalva, architektūrinėmis detalėmis, aukštų skaičiumi, balkonų ir terasų apželdinimu ėmė skirtis namai, o ramybės arba triukšmo požiūriu, minios gausa ir parduotuvių prabanga arba kuklumu – mikrorajonai.

9. Senamiestyje, centre, prie jūros – visur gali rasti žavingų kampelių. Širdyje džiaugiausi, kad esu ne gido vedžiojama turistė. Artimas žmogus rodė miestą, kurį per porą metų spėjo ne tik pažinti, bet ir pamilti. Žiūrėjau jo akimis, džiaugiausi saule, gavia tenykščio rudens žaluma ir lietuvišką vidurvasarį primenančia termometro stulpelio padala. Gali būti, kad buvimas šalia to išsiilgto žmogaus, saulė ir šiluma daug ką pagražino. Kai dabar žiūriu į nuotraukas – nieko ypatinga, paprastas europietiškas didmiestis.

10. Ilgos vakarienės, puikus maistas, vynas ir muzika – visa tai irgi joks stebuklas, jokia egzotika, bet paliko gerą išpūdį ir malonius prisiminimus. Neabejoju, kad tokie prisiminimai šildys darganotais ir žvarbiais lietuviškos žiemos vakarais.

11. Graikija nėra turtinga šalis, sostinė taip pat nespindi prabanga. Kone kiekviena šeima turi namą ir ūkelį užmiestyje, kalnuose ar prie jūros. Tad gydytojams, kirpėjams, įvairiems meistrams dažnai atsilyginama tuose ūkeliuose spaustu alyvuogių aliejumi, medumi, naminiu vynu. Žmonės dirba sunkiai, uždirba daug mažiau nei, tarkim, Londone. Todėl ir kitataučių, beveik nematyti.

12. Patys jie irgi gerokai išsimėtę po pasaulį. Senos ir stiprios graikų bendruomenės – Australijoje, Jungtinėse Valstijose, Danijoje. Bet vis dažniau, tarkim, tėvus palikę Amerikoje, vaikai grįžta į tėvynę. Matyt, todėl, kad tėvynė, gimtoji žemė, namai – dažniausia visų klajonių pabaiga.

13. ...Keisčiausia, kad potraukį kelionėms gali neigti ir net visai nuoširdžiai galvoti, jog jų nemėgsti, jog tavęs netraukia nei svetimos šalys, nei keliavimo romantika, nei pasitenkinimas, apimantis, nugalėjęs sunkumus, nei pažinimo džiaugsmas, tačiau vieną gražią dieną supranti: visas tavo gyvenimas yra ne kas kita, kaip tikrų tikriausia kelionė.

14. Ir dažniausiai visai nereikia pirkti bilieto, lipti į lėktuvą ar autobusą, nebūtina sėsti ant dviračio, nebūtina nei plaukti, nei žingsniuoti, nereikalingi nei keliai, nei žemėlapiai, nei kompasai, gali nesukti galvos dėl lagaminų ir bagažo, dienpinigių ir nakvynės. Bet kuriuo atveju, kol gyva tavo dvasia, nė akimirkai nesustodamas keliauji mintyse, sapnuose, skaitydamas, stebėdamas, bendraudamas, žingsnis po žingsnio judi pasaulio ir savęs pažinimo takais.

15. Todėl neik neneigęs, net būdamas sėsliausias žmogus visoje Žemėje, kartu esi nepataisomas keliautojas. Geriau pagalvojus, kitokiam ir nesinori būti.

Bernardinai.lt 2008-11-08

I DALIS

(30 /100)

Remdamiesi tekstu atsakykite į pateiktus klausimus.

1. (a) Paaiškinkite šių žodžių reikšmę:

sėslus	(1 taškas)
egzotika	(1 taškas)
„varlė keliauninkė“	(1 taškas)
„dūzgia magistralės“	(1 taškas)

1. (b) Išrinkite iš teksto 5 žodžius, susijusius su kelione. (1 taškas)

2. Kokias kelionės rūšis mini autorius pirmame paragrafe? (5 taškai)
3. „Viduje tarsi atsiveria tuštuma, apima neišsipildymo, praradimo ir kone fizinio alkio būseną“ (4 paragrafas). Kokią įtaką turi autoriui ši būseną? (5 taškai)
4. Kodėl autorė sako, kad keliavimas yra užkrečiamas kaip virusas? (5 taškai)
5. Paaiškinkite šį sakinį: „tėvynė, gimtoji žemė, namai – dažniausia visų klajonių pabaiga“ (5 taškai)
6. „Geriau pagalvojus, kitokiam ir nesinori būti“. Ką mums šiuo sakiniu nori pasakyti autorius (15 paragrafas)? Paaiškinkite savais žodžiais. (5 taškai)

II DALIS (30/100)

Pakomentuokite šią ištrauką. Savo teiginius argumentuokite (ne mažiau kaip 100 žodžių).

„Vieną gražią dieną supranti: visas tavo gyvenimas yra ne kas kita, kaip tikrą tikriausia kelionė“.

III DALIS (40/100)

Rašinys

Pasirinkite vieną iš pasiūlytų temų ir parašykite rašinį (apytiksliai 300 žodžių).

- 1. Keliauju, vadinasi ESU.**
- 2. Sunkūs gyvenimo išbandymai atskleidžia mūsų geriausias savybes.**